

МЕЖДИНЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
На „ДКЦ Чайка ЕООД“ гр.Варна
към 30.06.2022г.

Междинният доклад за дейността на "ДКЦ Чайка" ООД, гр.Варна за шестмесечието на 2022г. е изготвен съгласно изискванията на чл. 100о, ал. 4, т.2 от ЗППЦК и Приложение № 9 към Наредба №2 от 17.09.2003г. за проспектите при публично предлагане и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа и за разкриването на информация (Приложение № 9)

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Дружеството е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията с ЕИК 103514755

Фирма: "ДКЦ Чайка" ЕООД
Седалище: гр.Варна
Адрес на управление: гр.Варна
Предмет на дейност: Осъществяване на извънболнична медицинска дейност
Собственост: Дружеството е:
100% - общинска собственост;

Капитал: Дружеството е с капитал 314 700лв., разпределен в 3 147 бр. дялове с номинална стойност 100 лв. всеки един.

Съдружници:	Участие в капитала:
Община Варна	100.00%
Общо:	100.00%

Органи на управление: Дружеството се управлява и представлява от:
Румен Илиев Димов- управител;

Лицензии, разрешителни за осъществяване на дейността:

Удостоверение № 0138/18.03.2022 издадено от Министерство на здравеопазването -РЗИ Варна

Лицензия за използване на източници на йонизиращи лъчения за медицински цели, Рег.№ 5265, Серия О, издадена от АЯР

Свързани лица: Община Варна, като едноличен собственик на капитала.
Свързаност е налице и по отношение на изпълнителните служители, представляващи дружеството.

II. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДЕЙНОСТТА (съгл. чл.39, т.1 от ЗС)

Осъществяваната от "ДКЦ Чайка" ЕООД основна дейност е:

- * Осъществяване на специализирана извънболнична медицинска дейност;

III. ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ НА ДРУЖЕСТВОТО

„ДКЦ Чайка“ ЕООД изготвя и поддържа счетоводната си отчетност в съответствие с Националните счетоводни стандарти.

По решение на Общински съвет-Варна от 2021г. е избрано Одиторско дружество „Актив „ООД за заверяване на Годишния финансов отчет на дружеството за 2022г.

Междинният финансов отчет на „ДКЦ Чайка „ ЕООД не подлежи на независим финансов одит и не му е извършван одиторски преглед при условия и с съдържание определени с наредба.

Финансовият резултат на „ДКЦ Чайка“ ЕООД към 30.06.2022г. е печалба в размер на 122 хил.лв. спрямо печалба от 163 хил.лв. към 30.06.2021г.

В приходите от оперативна дейност на дружеството се наблюдава тенденция на значително увеличение на стойностите за първото полугодие на 2022г. в сравнение на първото полугодие на 2021г., както следва:

(хил.лв.)

Реализирани приходи по видове дейности			
по видове стоки/ продукти/услуги	30.06.2022	30.06.2021	изменение %
1.Приходи от договор с РЗОК	854	716	119%
2.Приходи от платени медицински услуги	361	318	114%
3.Приходи от наем, възстановени разходи	27	41	66%
4.Други приходи	31	16	194%
Общо приходи от продажби	1 273	1 091	117%

В разходите от оперативна дейност на дружеството се наблюдава тенденция на увеличение на стойностите за първото полугодие на 2022г. в сравнение на първото полугодие на 2021г., както следва:

Разходи за оперативна дейност			
Разходи	30.06.2022	30.06.2021	изменение %
1.Разходи за материали	99	72	136%
2.Разходи за външни услуги	110	94	117%
3.Разходи за амортизация	34	28	121%
4.Разходи за възнаграждения	778	632	123%
5.Разходи за осигуровки	101	86	117%
6.Други разходи	25	12	208%
Общо разходи	1147	924	124%

Към края на шестмесечието на 2022г.активите на „ДКЦ Чайка“ ЕООД възлизат на 1534 хил.лв. спрямо 1155 хил.лв. към края на 2021г. Собственият капитал на дружеството към края на 2021г. е в размер на 418 хил.лв. като същият, към 30.06.2022г. е в размер на 540 хил.лв.

➤ РИСКОВЕ, ПРЕД КОИТО Е ИЗПРАВЕНО ДРУЖЕСТВОТО

При осъществяване на дейността си “ДКЦ Чайка” ЕООД е изложено на определени рискове, които оказват въздействие върху неговите резултати.

✦ Систематични рискове:

✓ Политически риск:

Политическият риск отразява влиянието на политическите процеси в страната, които от своя страна влияят върху възвръщаемостта на инвестициите. Определящ фактор за дейността на даден отрасъл и респективно дейността на фирмата е формулираната от правителството дългосрочна икономическа програма, както и волята да се осъществяват набелязаните приоритетни стъпки. Степента на политическия риск се асоциира с вероятността за промени в неблагоприятна посока на водената от правителството икономическа политика или в по-неблагоприятния случай - смяна

на правителството и като следствие от това с опасността от негативни промени в инвестиционния климат.

В условията на международна нестабилност, породена от надигания се тероризъм, опасността от завладения цял свят COVID 19 и войната в Украйна, политическият риск зависи от мерките, които правителството предприема за противодействие и за ограничаване на негативните ефекти от настъпващата криза. Икономическата и фискална политика на правителството е насочена към:

- приемане на икономически мерки за ограничаване на настъпващата криза и постигане на макроикономическа устойчивост;
- стимулиране конкурентоспособността на икономиката;
- подобряване качеството на социалните системи и стандарта на живот.

Основните политически рискове за България засягат:

- *Стабилността на българското правителство* – от това до голяма степен зависи изпълнението на заложените цели в Националната програма за развитие „България 2030“¹, където усилията са насочени към реализиране до някаква степен на „популистки мерки“ поради непрекъснатото напрежение от парламентарни избори, реализация по посока на гарантиране на енергийната сигурност на страната свързана с либерализация на пазара на електроенергия и природен газ, повишаване растежа и конкурентоспособността на българската икономика, ограничаване на негативните демографски тенденции, в т.ч. повишаване на раждаемостта, намаляване на младежката емиграция, балансирана имиграционна политика, съобразена с потребностите на българския бизнес; увеличаване на доходите чрез заетост и по-голяма производителност на труда; подобряване здравето на нацията.
- *Финансовата политика на страната.* В тази насока усилията на правителството са насочени към изграждане на стабилна финансова система като предпоставка за устойчиво икономическо развитие и поддържане на атрактивна инвестиционна среда; устойчиво нарастване на доходите и борба със сивата икономика;
- *Процеса по усвояване на средства от ЕС.* Наблюдение на: ефективното управление на средствата от Европейския съюз за осигуряване на максимален положителен ефект и реализация на адекватно участие в преговорите за бъдещето на бюджета на ЕС и в частност Кохезионната политика;
- *Борбата срещу корупционните практики и организираната и битова престъпност* – резултатите рефлектират върху доверието на Европа и чуждестранните инвеститори.
- *Поетите от българско правителство ангажирани в конфликта между двете страни* – резултатите се отразяват в подкрепа на позицията на североатлантическия ангажирани и участие в антируската кампания, която се разгръща.

* На база посоченото и познаването на политическата среда в страната към момента на изготвяне на настоящата програма за развитието и дейността на „ДКЦ Чайка“ ЕООД оценяваме политическия риск като: **висок**.

✓ **Макроикономически рискове:**

През изтеклата година се наблюдаваше неочаквано силно глобално икономическо възстановяване. През 2020 г. Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) прогнозира глобален икономически растеж от 4,2 на сто през 2021 г. след спада от 4,2 на сто през 2020 г. Но това възстановяване е неравномерно, като най-забележително се представят страните с високи доходи: постигнатият ръст на икономиката на САЩ е от 5,6%, а на еврозоната – 5,2% през 2021 г., докато през 2020г. се очакваше икономиката на САЩ да се разшири с 3,2%, а на еврозоната – с 3,6%.

Като цяло, според последната икономическа перспектива, „производството в повечето страни от ОИСР сега е близо или над нивата отпреди пандемията“. Все пак „силата на възстановяването все още не е позволила пълно излекуване на глобалната икономика от последиците от пандемията“, допълва ОИСР.

¹ www.strategy.bg

Поразителната характеристика на това възстановяване е неговата неравномерност в множество измерения — относително представяне на по-богатите и по-бедните страни, разпространението на ваксинацията срещу коронавируса, степента и характеристиките на политическата подкрепа, поведението на пазарите на труда, моделите на секторно търсене, степента на смущения във веригите на доставки и недостиг на жизненоважни ресурси.

Въпреки възстановяването според ОИСР световното производство все още е с 3,5% под прогнозата преди пандемията в края на 2021 г. Най-важното е, че загубената продукция е неравномерно разпределена, с относително по-големи загуби в развиващите се икономики със средни доходи, отколкото в тези с високи доходи, и най-големи загуби в страните с ниски доходи, с ужасни последици за най-бедните в света.

Икономиката на ЕС се възстановява от предизвиканата от пандемията рецесия по-бързо от очакваното. С напредването на кампаниите за ваксинация и с постепенното премахване на ограниченията растежът се възобнови благодарение на повторното отваряне на икономиката, като се очаква тя да продължи да отбелязва растеж въпреки засилващите се предизвикателства и да постигне темп на растеж от 5 %, 4,3 % и 2,5 % съответно през 2021 г., 2022 г. и 2023 г. Очаква се темповете на растеж в еврозоната да бъдат същите като тези за ЕС през 2021 г. и 2022 г., а през 2023 г. темпът на растеж се очаква да бъде 2,4 %. Тази прогноза зависи в голяма степен от два фактора: развитието на пандемията от COVID-19 и темпото, с което предлагането се адаптира към бързото възстановяване на търсенето след повторното отваряне на икономиката.

През второто тримесечие на 2021 г. бе най-високият отчетен досега. Толкова висок, колкото безпрецедентния спад на БВП през същия период миналата година по време на първата вълна на пандемията. През третото тримесечие на 2021 г. икономиката на ЕС възвърна нивото си на производителност преди пандемията и премина от възстановяване към растеж.

Този растеж ще продължи да бъде стимулиран от вътрешното търсене. Подобряването на пазарите на труда и очакваното намаляване на спестяванията следва да допринесат за запазване на стабилно темпо на разходите от страна на потребителите. Прилагането на Механизма за възстановяване и устойчивост също започва да играе важна роля за стимулирането на частните и публичните инвестиции.

Въпреки това тенденцията на икономически растеж се сблъсква с нови предизвикателства. Пречките и сътресенията в предлагането в световен мащаб затрудняват дейността в ЕС, най-вече в неговия силно интегриран производствен сектор. Освен това след рязък спад през 2020 г. цените на енергията, най-вече на природния газ, се увеличиха с тревожни темпове през последния месец и понастоящем са доста над равнищата отпреди пандемията. Това ще повлияе отрицателно на потреблението и инвестициите.

Пазарите на труда в ЕС се подобриха значително благодарение на облекчаването на ограниченията върху дейностите, насочени към потребителите. През второто тримесечие на тази година икономиката на ЕС създаде около 1,5 милиона нови работни места, много работници излязоха от схемите за запазване на работните места, а процентът на безработица намалю. Общият брой на заетите лица в ЕС обаче все още е с 1 % по-малко от нивото преди пандемията.

В прогнозата се предвижда заетостта в ЕС да нарасне с 0,8 % тази година, с 1 % през 2022 г. и с 0,6 % през 2023 г. Очаква се следващата година заетостта да надхвърли равнището си отпреди кризата и да започне да нараства през 2023 г. Очаква се безработицата в ЕС да намалее от 7,1 % тази година на 6,7 % и на 6,5 % съответно през 2022 г. и 2023 г. В еврозоната се очаква тя да бъде 7,9 %, 7,5 % и 7,3 % през трите години.

След няколко години на ниска инфлация силното възобновяване на икономическата активност в ЕС и в много развити икономики беше придружено от нарастване на инфлацията над прогнозираните равнища.

Съществува несигурност и рисковете около перспективите за растеж остават много високи. Въпреки че въздействието на пандемията върху икономическата активност намалю значително, COVID-19 все още не е победен и възстановяването зависи в голяма степен от развитието на болестта както в рамките на ЕС, така и извън него. На фона на неотдавнашното рязко увеличение на случаите на заразени в много държави, не може да се изключи повторното въвеждане на ограничения, които оказват въздействие върху икономическата дейност. В ЕС този риск е особено важен в държавите членки със сравнително нисък процент на ваксинация.

Икономическите рискове са свързани и с възможното продължително въздействие на настоящите ограничения и пречки при предлагането.

Основният благоприятен риск за перспективите за растеж е свързан с потенциалното повишаване на ефективността и с трайния напредък в областта на производителността, стимулирани от породените от пандемията структурни промени. Инвестициите, подсилени от Механизма за възстановяване и устойчивост, и съпътстващите структурни реформи ще бъдат от основно значение в това отношение. Като цяло балансът между рисковете, които засягат тази прогноза, клони в неблагоприятна посока.

Тази неблагоприятна прогноза е подсилена и избухналата в края на февруари война между Русия и Украйна, която може да се превърне в най-големия конфликт в Европа от Втората световна война насам. Според Financial Times тя разби надеждите за силно световно икономическо възстановяване от коронавируса поне в краткосрочен план, пише. Инвазията на Русия в Украйна разтърси финансовите пазари, а засилените геополитически напрежения вероятно ще ускорят и без това високата инфлация и ще усложнят проблемите с веригите на доставка. Прякото влияние на по-слабата търговия с Русия, икономическите санкции, наложени върху Москва от САЩ и ЕС, и финансовата зараза вероятно ще бъдат засенчени от непреките последици от ефекта върху доверието на бизнеса и потребителите и пазарите на суровини. Тези последици може да варират от сравнително ограничени до изключително сериозни. Ако енергийните цени продължат да се вдигат, това лесно може да бутне световната икономика във втора рецесия за три години.

✦ Валутен риск:

Валутният риск обобщава възможните негативни импликации върху възвращаемостта на инвестициите в страната, вследствие на промени във валутния курс. Като гарант за макроикономическата стабилност, България ще запази паричния съвет при съществуващото равнище на фиксиран валутен курс от 1.95583 лева за 1 евро до присъединяването на страната към еврозоната.

На база прогнозите на Goldman Sachs², че икономиката на еврозоната ще расте с по-бързи темпове от тази на САЩ през 2022 г. Банката очаква БВП да се разшири, съответно, с 4,4% и 3,5%. Стойността на глобалните платежни трансакции в евро се повишава до тази на щатския долар, показват данни от международната разплащателна мрежа Swift. Това означава, че активността във валутата се повишава. Стойността на трансакциите в евро изпреварват тази в долари. Разликата между двете валути на световната сцена стана значително по-малка от началото на пандемията. Потенциалните причини за това включват координираните усилия на ЕС да подкрепи икономиката си в настоящата криза и продължаващата фискална политика с нулеви лихви в региона. Същевременно вярата в американската икономика и нейния растеж е нестабилна, според CNBC, тъй като несигурността около икономическия пакет на президента Джо Байдън продължава.

Общият международен успех на еврото като силен втори играч е изненада за икономистите, тъй като щатският долар дълго време се разглеждаше като единствената международна търговска валута.

За добро или за лошо, българската икономика е сериозно обвързана с икономиката на еврозоната - над 60% от износа ни е към страни, използващи еврото като основна валута, като това засилва допълнително положителния ефект от ниския курс долар / лев.

След ескалацията на войната в Украйна еврото вече не е толкова стабилно, стойността му се понижи с около 5% през последния месец. Еврото падна под паритета спрямо убежищния швейцарски франк по време на азиатската търговия, като за първи път от януари 2015 г. насам се срина до това ниво на фона на засилената загриженост на инвеститорите във връзка с нахлуването на Русия в Украйна. Войната в Украйна се развива бързо - твърде бързо, за да може Европейската централна банка да има ясна представа как да промени паричната си политика, а Международният валутен фонд предупреди, че продължаващата война и свързаните с нея санкции ще окажат сериозно въздействие върху световната икономика.

² Goldman Sachs е една от най-старите инвестиционни банки в света. Основана е през 1869 г., а седалището ѝ се намира в Южен Манхатън в Ню Йорк, САЩ

* На база посоченото по-горе и познаването на икономическата среда към момента на изготвяне на настоящата програма за развитието и дейността на „ДКЦ Чайка“ ЕООД оценяваме валутния риск като: **висок**.

➤ **Инфлационен риск:**

Инфлацията в страната е важен фактор, касаещ реалната възвращаемост на инвестициите в България. Основните рискове, свързани с инфлацията се отнасят до развитието на международните цени и до темпа на икономически растеж в страната.

Съгласно представените данни на Националния статистически институт (НСИ) годишната инфлация в България Годишната инфлация за декември 2021 г. спрямо декември 2020 г. е 7.8%. Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2021 г. спрямо периода януари - декември 2020 г. е 3.3%.

Голяма част от инфлацията, която отчита статистиката в момента, идва отвън: през храни, горива, транспорт. Например само за година цените на дребно на най-масовият бензин и на дизела в страната са се увеличили с една трета, а на пропан-бутана с почти две трети. Друг фактор са нарушените вериги на доставки (суровини, транспорт) заради ковид кризата, като недостигът логично повишава цената им не само в България.

Индексът на потребителските цени за декември 2021 г. спрямо ноември 2021 г. е 100.9%, т.е. месечната инфлация е 0.9%. През декември 2021 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се повишили. Централното газоснабдяване е поскъпнало със 7.9%, газообразни горива за битови нужди – с 1.2%, въглища – с 9.8%, дърва за отопление – с 0.5%, увеличение има и при горивата, поскъпнали, макар и с малко, са бялата техника. През декември 2021 г. е регистрирано увеличение на цените на лекарските и стоматологичните услуги съответно с 0.5 и 0.2%, а цените на лекарствените продукти остават на равнището от предходния месец. Намаление се наблюдава единствено при облекло и обувки и то е с 0.8%.

Инфлацията е важна, тъй като освен разполагаемия доход тя изяжда и от доходността на инвестициите, ако е извън здравословните нива. Разбира се, всичко е доста условно и зависи както от потребителския профил на човека, така и от спестовния му план.

2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.
2.80%	4.20%	-	-	-	-	2,1%	2,8%	4,2%	1,7 %	7,8%

www.nsi.bg

Очакванията са инфлационната вълна шумно да се разбие в брега³ и да се оттегли през пролетта на 2022 г. Въпросът обаче е, че има риск (и той съвсем не е за подценяване) тази прогноза да не се сбъдне и по-високата инфлация да се задържи за по-дълго време: заради пренастройване на работни процеси след ковид кризата и липса на служители за тях, по-бавно възстановяване на някои доставки или пък закъсняло изтегляне на стимулите от страна на централните банки и правителствата.

Всички тези фактори са глобални. Като малка и отворена икономика, която освен това няма и собствена парична политика обаче, България разполага с много по-ограничен набор от мерки, с които да противодейства на "вноса" на инфлация. А и страната е след нови избори, протича процеса на обсъждане на Бюджет 2022 и логично натискът за осезаемо увеличение на доходите (което също може да подхрани инфлацията) се засилва.

Увеличението на инфлацията вече много трудно може да бъде овладяно вследствие на конфликта Русия-Украйна. Икономистите прогнозироват тя да достигне нива до 20%, които ще дойдат през ръста на цените на енергийни ресурси и метали. Това означава една пета загуба от всеки лев.

³ https://www.capital.bg/politika_i_ikonomika

* На база посоченото по-горе и правителствената прогноза за намаляване на инфлацията през следващата година, към момента на изготвяне на настоящата програма за развитието и дейността на „ДКЦ Чайка Чайка“ ЕООД оценяваме инфлационния риск като: **висок**.

➤ **Риск от лицензионни режими:**

Отговорните власти провеждат политика по намаляване броя на отежняващите лицензии и разрешителни, и опростяване на тези, които останат в сила. Това ще окаже благоприятно влияние върху ограничаването на бюрокрацията и корупционните практики. Създадена е и информационна система - административен регистър на регулаторните режими (лицензионни, разрешителни, регистрационни, съгласувателни).

Здравеопазването в България е обект на почти пълна регулация – регулират се цените на клиничните пътеки, цените на лекарствените продукти, включително тези без лекарско предписание, съществуват един куп лицензионни и регистрационни режими за упражняване на професията индивидуално, групова практика или като лечебно заведение. Правното регулиране в здравеопазването е част от действащото законодателството в страната и цели регулация на обществените отношения в системата на здравеопазването и задължителните правила за поведение. Тези правила намират израз под формата на нормативни актове (законали, наредби, постановления, заповеди, правилници и инструкции) и медицински стандарти и медицински критерии, които очертават правата, задълженията и отговорностите в обществото, държавното и общинското управление.

* На база посоченото по-горе и познаването на регулаторната среда към момента на изготвяне на настоящата програма за развитието и дейността на „ДКЦ Чайка“ ЕООД оценяваме риска от лицензионни режими като: **среден**.

➤ **Други рискове, свързани с влиянието на основните макроикономически фактори:**

Рискът, асоцииран със степента на стабилност и перспективите за растеж на националната икономика, влияе съществено при формиране на нагласите и поведението на инвеститорите.

Трите основни приоритета, които са начертани за развитието на националната икономика през следващата година са:

* **Овластяване на епидемията** - на първо място е овладяването на епидемията и увеличаване на ваксинационното покритие. Голяма част от населението все още не е ваксинирано. При средно над 70% нива на ваксинация в Европа, за България този процент е едва 30%. За да се увеличи ваксинацията обаче е необходима активна информационна кампания и организация с цел убеждаване на населението за ползите от ваксините, както и ускоряване и улесняване на процеса. При развитие и действащия в момента Омикрон вариант на коронавируса икономиката ни рискува да претърпи не едно, а поредица от затваряния, което ще прекъсне отново веригите на доставките и ще задълбочи вече създадената криза. В условията на нарастващи потребителски цени и цени на електроенергията този сценарий е крайно нежелателен и пагубен за държавата. Трябва да се има предвид, че с навлизането на нови ваксини и лекарства за терапия вирусът няма да е така застрашителен за населението на развитите държави. Проблемът обаче ще остане да застрашава развиващите се държави, а ако България продължи с влошения темп на ваксинация, ще продължи да се причислява към тази изоставаща по резултати група страни. Разбира се, при този сценарий влизането на България в еврозоната ще бъде застрашено и отново отложено, а държавният дълг ще продължава да нараства.

* **Овластяване на инфлацията** - нарушенията във веригата на доставките и повишеното търсене на енергийни ресурси при ограничено предлагане доведоха до увеличаване на цените. За САЩ инфлацията достигна безпрецедентни нива, които не са наблюдавани от 90-те години на миналия век. Към декември 2021 г. измерената инфлация за американската икономика е 6,8% - най-високото ниво от 1982 г. насам. Въпреки че централните банки дълго време твърдяха, че събитията са временни и пазарът постепенно ще се адаптира, което ще доведе и до отслабване на инфлацията, сигналите в последния месец показват, че това вероятно няма да се случи до края на 2022 г. Инфлацията ще намалява, но с по-бавен темп от очаквания, като същевременно се очаква и централните банки да увеличат лихвите. Наред с тези прогнози вече е налице и увеличаване на работните заплати в редица сектори, като напълно възможно е при ускоряваща се инфлация да се

увеличи и безработицата – т.е. да се стигне до стагфлация в определени държави и региони. Особено застрашена от стагфлация е Великобритания, където в резултат от Brexit има вече недостиг на работна ръка, както и поради зависимостта ѝ от доставките на природен газ. За България има два основни пътя, които трябва да се следват, за да ни преведат през лабиринта на влошена икономическа обстановка в следващите години. Това са Зеленият преход и усвояването на средствата по Националния план за възстановяване и устойчивост 2021-2027. Навременните и качествени инвестиции в тези две направления ще осигурят необходимите условия за икономически растеж и ще компенсират всички съществуващи и потенциални дисбаланси в икономиката ни. И обратното – всяко забавяне в прилагането им ще има крайно негативно отражение, и то за дълъг период от време. Към настоящия момент друг важен акцент е как по-какъв начин ще може да бъде овладяна инфлацията след избухването на войната в Украйна. В тази ситуация България не може да се справи сама. Това, което би могло да се направи, е да се преразгледа държавния бюджет за тази година и да се променят стратегиите по повод за участието ни в защитните сили на НАТО, това да се бюджетира, да се трупат резерви, отколкото да се увеличават разходите. Основният проблем е цената на енергийните ресурси, която ще се вдига нагоре и вероятно ще се удвои. През Украйна преминават около една трета от доставките на природен газ за ЕС и остават каналите за износ на природен газ от Русия – "Северен поток" и "Турски поток", който преминава през България. Това ще бъде инструмент за влияние на Руската федерация върху ЕС и вкл. и върху България. Според експертите е възможно Русия да се опита да вклини разединение в ЕС и то да дойде през България, заради наличието на такава тръба. Прогнозира се цената на газа да скочи поне двойно за европейците до края на годината. Санкциите, които ЕС налага, заедно със САЩ и Великобритания засега не засягат енергийните доставки. "Северен поток" 2 така или иначе не работи като канал за доставка засега, но "Северен поток" 1 и "Южен поток" работят и санкциите няма да ги засегнат.

* *Намаляване на неравенствата* – проблемът с неравенствата на доходите в България съществува отдавна, но за съжаление, се заобикаля постоянно от началото на прехода. Това неравенство проличава особено силно в периоди на икономически кризи, които са особено силно изразени сред населението с най-ниски доходи. При линия на бедността от 413 лева броят на лицата под нея надхвърля 1,6 млн. души, или близо 25% от населението на страната. Предвиденото увеличение на минималната работна заплата до 720 лева обаче няма да реши проблема с неравенството. За тази цел е необходима промяна в данъчната политика и преминаване от плосък данък към прогресивно подоходно облагане. Това е единственият механизъм, който има потенциала да осигури баланс в разпределението на доходите, но дълги години беше пренебрегван с твърдението, че така ще се получи отлив на много желаните чуждестранни инвестиции. Истината обаче е, че притокът на инвестиции не зависи толкова от данъците, а от осигурената добра инфраструктура или най-общо казано – от подходящи и благоприятни условия за развитие на бизнеса. С намаляване на корупцията, каквото е заявеното намерение на новото правителство, можем да очакваме и повишено доверие на чуждестранните инвеститори и съответно да имаме очаквания за нарастване на преките чуждестранни инвестиции.

* *На база посоченото по-горе към момента на изготвяне на настоящата програма за развитието и дейността на „ДКЦ Чайка“ ЕООД оценяваме другите рискове, свързани с влиянието на основни макроикономически фактори като: висок.*

♦ Несистематични (микроикономически) рискове:

Традиционно несистематичните рискове се разглеждат на две нива – отраслов риск, касаещ несигурностите в развитието на отрасъла ни и общ фирмен риск, произтичащ от спецификите на дружеството ни.

✓ **Отраслов (секторен) риск:**

Появява се във вероятността от негативни тенденции в развитието на отрасъла като цяло, технологичната обезпеченост, нормативната база, конкурентната среда и характеристиките на пазарната среда за продуктите и суровините, употребявани в отрасъла. Рискът се свързва преди всичко с отражението върху възможността за реализиране на доходи в рамките на отрасъла и по-конкретно на технологичните промени или измененията в специфичната нормативна база.

Отраслите с голям потенциал в България, които следва да се стимулират от правителството са: здравеопазване, туризъм, селско стопанство, IT сектор, иновации и аутсорсинг на услуги.

✳ *На база посоченото по-горе и спецификата на отрасъла ни, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяваме отрасловия риск като **среден**.*

✓ **Технологичен риск:**

Технологичният риск е произведен от необходимите нови технологии за обслужване дейността на дружеството и от скоростта, с която се развиват те. Налице е обратна зависимост на този риск спрямо технологичното фирмено обезпечение.

✳ *На база използваните от дружеството ни технологии и познаването на технологичните тенденции на развитие на бранша, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме технологичния риск като **висок**.*

✓ **Фирмен риск:**

Свързан е с характера на основната дейност на дружеството, с технологията и организацията на цялостната му активност, както и с обезпечеността на дружеството с финансови ресурси. Подкатегории на фирмения риск са: бизнес риск и финансов риск. Основният фирмен риск е свързан със способността на дружеството да генерира приходи, а оттам и положителен финансов резултат.

Управлението на фирмения риск за дружеството ни засяга анализа на продуктите/услугите, които се предлагат от "ДКЦ Чайка" ЕООД, обезпечеността с човешки ресурси, управленските решения на оперативното и стратегическо ниво, контрола върху прилагането на приетите планове и стратегии за развитие.

✳ *На база посоченото по-горе и спецификата на дейността ни, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме фирмения риск като **среден**.*

✓ **Финансов риск:**

Финансовият риск на дружеството е свързан с възможността от влошаване на събираемостта на вземанията и изплащането на задълженията към банковите и др. институции, което би могло да доведе до затруднено финансово състояние.

Основен проблем са високите стойности на междуфирмена задлъжнялост. Негативен ефект върху предприятията и задлъжнялостта имат ръстът на БВП, променливият бизнес климат, свиването на инвестициите, нарастването на случаите с фактическа неплатежоспособност, фалитите и бавните процедури по несъстоятелност. През 2020г. и 2021г. е налице влошаване на събираемостта на дългове, броят на фирмите, които не си погасяват кредитите, се увеличава. При сегашната структура на несъстоятелност обаче това влошаване ще проличи по-късно във времето.

Управлението на финансовия риск за дружеството ни е фокусирано върху оптимизиране на оперативните разходи /повишаване събираемостта на вземанията/ определяне на адекватни и конкурентоспособни цени на продуктите и услугите, адекватна оценка на фирмите на поддържане на свободни ликвидни средства.

✳ *На база посоченото по-горе и анализа на финансовото ни състояние, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме финансовия риск като **среден**.*

✓ **Ликвиден риск:**

Неспособността на дружеството да покрива насрещните си задължения съгласно техния падеж е израз на ликвиден риск. Ликвидността зависи главно от наличието в дружеството на парични средства или на съответните им алтернативи. Другият основен фактор, който влияе силно е свързан с привлечения капитал. Той трябва да се поддържа в оптимално равнище, като се контролира както нивото на заемните средства, така и стойностите на задълженията към доставчиците и от клиентите на дружеството.

Управлението на ликвидния риск за дружеството ни изисква консервативна политика по ликвидността чрез постоянно поддържане на оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност за финансиране на фирмената дейност, осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси, ежедневен мониторинг на наличните парични средства, предстоящи плащания и падежи.

** На база посоченото по-горе и анализа на задълженията на дружеството ни, както и съотношението между собствения ни и привлечен капитал, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме ликвидния риск като **среден**.*

✓ **Ценови риск:**

Ценовият риск се определя в две направления: по отношение на пазарната конюнктура и по отношение на вътрешнофирмените производствени разходи. Продажната цена трябва да бъде съобразена и с двата фактора, като се цели тя да покрива разходите на предприятието и да носи определена норма на печалба. Цената, съответно не следва да се отдалечава значително от дефинираната на пазара, тъй като това ще рефлектира върху търсенето на фирмените продукти/услуги.

Управлението на ценовия риск за дружеството ни изисква периодичен анализ и преговаряне на договорните параметри с клиенти и доставчици съобразно пазарните промени.

** На база посоченото по-горе, пазарната конюнктура, както и себестойността на произведената от нас продукция / предлагани услуги, както и нивото на вътрешнофирмени разходи и нивото на печалбата ни, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме ценовия риск като **висок**.*

✓ **Риск, свързан с паричния поток:**

Рискът, свързан с паричния поток разглежда проблемите с наличните парични средства в дружеството. Тук от съществено значение е договорната политика, която следва да защитава фирмените финанси, като гарантира регулярни входящи потоци от страна на клиенти, както и навременни плащания на задълженията.

Управлението на риска, свързан с паричните потоци за дружеството ни изисква поддържане на положителна стойност на ликвидността, т.е. готовност за посрещане на текущите задължения.

** На база посоченото по-горе и анализа на входящите и изходящите ни парични потоци, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме риска, свързан с паричния поток като **висок**.*

✓ **Кредитен риск:**

Ако дружеството използва заемни средства, то тогава е изложено на кредитен риск. Възниква, когато съществува вероятност кредитополучателят да не изпълнява съзнателно или да е в невъзможност да изпълни поетия от него ангажимент по сключения договор за заем или когато клиентите на дружеството не са в състояние да изплатят изцяло или в обичайно предвидимите срокове дължимите от тях суми.

Управлението на кредитния риск за дружеството ни изисква предоставяне на отсрочени плащания (продажби с отложен падеж) на клиенти с дългогодишна история и партньорски взаимоотношения, добро финансово състояние и липса на нарушения по спазване на кредитния период. Кредитната ни политика има отношение към събираемостта на вземанията, които следва да се контролират текущо чрез ежедневен преглед на откритите позиции по клиенти и извършените плащания.

* На база посоченото по-горе, познаването на кредитната политика на банките, състоянието на банковата система по време на финансова криза, както и кредитната политика

на дружеството, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме кредитния риск като без риск.

✓ **Инвестиционен риск:**

Инвестиционният риск се изразява в това дали реалната доходност от направена инвестиция се различава от предварително планираната такава. Поради дефицита на финансов ресурс и съществуващата финансова криза, банките не финансират много от проектите, класирани по новите рискови матрици. Налага се преразглеждане на планираните инвестиции и специално внимание върху тези с критична значимост за успеха на дружеството и върху тези с бърза възвръщаемост.

За управление на инвестиционния риск се прилага политика на хеджиране - застраховка срещу неблагоприятни събития, която не ги предотвратява, но ограничава последиците от тях.

* На база посоченото по-горе и реализираните от нас инвестиционни мероприятия, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяваме инвестиционния риск като без риск.

✓ **Регулативен риск:**

Регулативният риск е свързан с вероятността да се понесат загуби в резултат на нарушения или неспазване на законите и подзаконовите нормативни актове или вътрешнодружествените документи, както и от загуби в резултат на интервенция на данъчните власти.

Този риск се отнася и за промени в нормативната база, свързани с опазването на околната среда, както и с вероятността дружеството да не бъде в състояние да изпълнява предписанията и изискванията на екологичното законодателство и компетентните органи, за което да му бъдат налагани съответните наказания.

* На база посоченото по-горе, прилаганата от дружеството ни екологична политика и познаването на нормативната база, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяваме регулативния риск като нисък.

✓ **Рискове, свързани с продуктите и пазарите:**

Този риск се свързва с възможността на дружеството да произвежда продукти / услуги, които не могат да се реализират успешно на съществуващия пазар. Рисковете по отношение на пазарите са свързани с ограниченията, които налагат международните пазари по отношение стандартите за качество. Пазарната война се води предимно на база цена, което води до нейното редуциране.

Управлението на риска, свързан с продуктите и пазарите за дружеството ни изисква прецизна сегментация и анализ на потенциала на съществуващите пазарни сегменти и при необходимост – проучване на възможностите за диверсифициране на дейността (разработване на нови продукти и услуги за нови пазари).

* На база посоченото по-горе и изпълнението на продуктовата и пласментната ни политики, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме рисковете, свързани с продуктите и пазарите като нисък.

✓ **Риск, свързан с корпоративната сигурност:**

Този риск е актуален и засяга редица аспекти от фирмената сигурност като ефективно противодействие на нелоялната конкуренция; надеждна защита на търговската тайна; прилагане на практически мерки за редуциране и неутрализиране на корпоративни заплахи; мотивиране, обучаване и възпитаване на служителите за избягване пропуски в системата за фирмена сигурност.

* На база посоченото по-горе и познаване нивото на фирмена сигурност, към момента на изготвяне на

настоящия доклад оценяваме риска, свързан с корпоративната сигурност като **среден**.

ТАБЛИЦА НА АКТИВ* ЗА ПРОХОДИМОСТТА НА БИЗНЕСА

	Политически риск	Валутен риск	Инфлационен риск	Риск от лицензионен режим	Риск от опортанна дискриминация	Секторен риск	Технологичен риск	Свършен риск	Финансов риск	Личен риск	Ценови риск	Риск, свързан с първичния пазар	Кредитен риск	Минерален риск	Възможностен риск	Рискове, свързани с продуктите и пазарите	Риск, свързан с корпоративната сигурност
Много висок																	
Висок																	
Среден																	
Нисък																	
Без риск																	

Труднопроходимо поле (много висок / висок / среден)
Леснопроходимо поле (нисък / без риск)

Дата 25.07.2022г.
 Гр.Варна

Управ

